

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 110

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

datum: 10 november 2016

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

---

*Wetenschappelijk onderzoek - Eigendomsrechten en valorisatie-inkomsten*

In de meeste landen komen de eigendomsrechten op innovaties en onderzoeksresultaten van universitaire onderzoekers juridisch toe aan de universiteit. Uit een recente studie voor Noorwegen ('University Innovation and the Professor's Privilege', NBER Working Paper, februari 2016) blijkt dat de mate waarin deze eigendomsrechten worden verdeeld tussen enerzijds de universiteit en anderzijds de onderzoekers, een belangrijke invloed heeft op de mate waarin de onderzoeksresultaten worden gecommercialiseerd (in termen van start-ups en patenten). Voor Noorwegen werd vastgesteld dat onderzoeksresultaten veel sterker werden gecommercialiseerd toen de eigendomsrechten op onderzoeksresultaten en innovaties volledig toekwamen aan de universitaire onderzoekers.

Op 6 oktober 2016 werd in de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid (ECO) de problematiek besproken van de vermarkting van onderzoeksresultaten. In zijn antwoord stelde minister Muyters m.b.t. de inkomsten uit vermarkting onder andere: "Elke associatie heeft een eigen valorisatiebeleid uitgewerkt, inclusief een valorisatiereglement, waarin het gebruik van de valorisatie-inkomsten is vastgelegd. Meestal komt het erop neer dat de inkomsten opnieuw geïnvesteerd worden in onderzoek en valorisatie van dat onderzoek, al dan niet via een fonds. De middelen komen meestal ook deels ten goede aan de onderzoeksgroep die aan de bron van de valorisatie ligt. Dat gebeurt niet overal, maar ik vind het wel een belangrijk aspect dat wie aan de bron van de valorisatie zit, een stuk van die inkomsten kan krijgen. Het gaat vaak om kleinere inkomsten, maar net die kleinere inkomsten geven een stukje financiële armslag dat nodig is om tegenslagen bij projectfinanciering op te vangen."

1. Binnen welk regelgevend kader (bv. decreet) kunnen de Vlaamse universiteiten en hogescholen hun beleid bepalen inzake:
  - a) de verdeling van de eigendomsrechten op onderzoeksresultaten en innovaties tussen enerzijds de onderzoeker(s) en anderzijds de instelling;
  - b) de verdeling van de inkomsten uit vermarkting (bv. licentie-inkomsten) tussen enerzijds de onderzoeker(s) en anderzijds de instelling?
2. Welke afspraken en bepalingen gelden aan de respectieve Vlaamse universiteiten en hogescholen m.b.t.:
  - a) de verdeling van de eigendomsrechten op onderzoeksresultaten en innovaties tussen enerzijds de onderzoeker(s) en anderzijds de instelling;

- b) de verdeling van de inkomsten uit vermarkting (bv. licentie-inkomsten) tussen enerzijds de onderzoeker(s) en anderzijds de instelling?

Graag een overzicht voor de respectieve.

- 3. In de Commissie ECO op 6 oktober 2016 werd onder andere verwezen naar de inkomsten van de universiteiten uit octrooi-licenties.
  - a) Kan de minister voor elk van de Vlaamse universiteiten en hogescholen een jaarlijks overzicht geven van de inkomsten uit licenties voor de periode 2010-2015?
  - b) Op welke wijze werden deze inkomsten intern verdeeld (naar de instelling zelf, naar de onderzoeksgroepen, naar de onderzoeker, andere)?

---

*Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (110), Philippe Muyters (131)*

**GECOÖRDINEERD ANTWOORD**

op vraag nr. 110 van 10 november 2016

van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**

---

Wat betreft de studie waarnaar men verwijst: die is niet zonder controverse; ik voeg hierbij bijvoorbeeld in bijlage 1, een antwoord dat destijds na de publicatie van het artikel vanuit Noorwegen naar Science gestuurd werd, waaruit moet blijken dat de paper foutieve datasets gebruikt, en dat de valorisatie-output gestegen is na de wetswijziging, eerder dan dat hij gedaald zou zijn, zoals de auteurs beweren.

1. a) Het wettelijk kader voor de verdeling van de eigendomsrechten is de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, die van toepassing is op de hogescholen en de universiteiten. <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/edulex/document.aspx?docid=14650#1277>

In Artikel IV.48 wordt in § 1 bepaald dat de vermogensrechten op vindingen die, in het kader van hun onderzoekstaken, gedaan worden door bezoldigde personeelsleden, uitsluitend toekomen aan de universiteit of de hogeschool. De universiteit of de hogeschool verkrijgt eveneens de vermogensrechten op vindingen gedaan door vrijwillige onderzoekers die aan de universiteit of de hogeschool onderzoek verrichten voor zover deze overdracht van rechten in een schriftelijke overeenkomst met deze personen wordt bevestigd.

- b) § 3 bepaalt dat de universiteit of de hogeschool het uitsluitend recht heeft tot exploitatie van de vinding. De onderzoeker heeft het recht op een bij een intern reglement vastgesteld of overeengekomen billijk aandeel in de geldelijke opbrengsten die de universiteit of de hogeschool verwerft uit de exploitatie van de vinding.  
§ 6 bepaalt dat het universiteits- of hogeschoolbestuur een intern reglement vaststelt waarin de concrete modaliteiten voor de toepassing van de bepalingen van dit artikel nader worden uitgewerkt. Het universiteits- of hogeschoolbestuur houdt hierbij rekening met de bij of krachtens de wet, het decreet of de Europese regelgeving vastgestelde voorwaarden met betrekking tot de eigendom en exploitatie van intellectuele eigendomsrechten.
2. a) De universiteiten hebben een eigen beleid met afspraken en bepalingen m.b.t. eigendomsrechten en de inkomsten uitgewerkt in een intern reglement.  
  
b) Op de licentie-inkomsten die een kennisinstelling ontvangt, moet er vooreerst een deel belastingen (roerende voorheffing; momenteel 27%, maar een verhoging tot 30% is recent aangekondigd) betaald worden.  
Hieronder volgt de beschrijving van de verdeling van de netto-inkomsten uit licenties per universiteit zoals beschreven in hun intern reglement:

## **KULeuven**

In het reglement van de KULeuven is de verdeling van de netto-inkomsten als volgt vastgelegd:

| Netto-inkomsten (mio €) | Onderzoeker(s) | Universiteit | Octrooifonds |
|-------------------------|----------------|--------------|--------------|
| < 5                     | 40%            | 57,5%        | 2,5%         |
| > 5 en < 25             | 30%            | 66,25%       | 3,75%        |
| > 25 en < 50            | 20%            | 65%          | 15%          |
| > 50                    | 10%            | 65%          | 25%          |

- Het deel "onderzoekers" is dus het deel dat naar de onderzoeker(s) ten persoonlijke titel gaat;
- Het deel "universiteit" gaat naar de entiteit van de betrokken onderzoeker aan de universiteit, en wordt daar dus aan nieuw onderzoek besteed;
- Het deel "octrooifonds" gaat naar een hulpfonds om octrooikosten te helpen dragen voor die onderzoeksafdelingen die zelf onvoldoende middelen hebben.
- Bovenstaande degressieve percentages zijn in voege voor alle overeenkomsten afgesloten sinds midden 2005. Daarvoor gold een vast percentage van 30% voor de onderzoekers.

## **Vrije Universiteit Brussel**

De inkomsten die gerealiseerd worden dankzij de valorisatie van de onderzoeksresultaten komen toe aan de Instelling en worden verdeeld conform Afdeling III in het VUB Valorisatiereglement. *Een persoonlijke vergoeding kan aan de Onderzoekers toegekend worden op basis van een beslissing van de Instelling. Dergelijke uitkering gebeurt met respect van de toepasselijke sociale en fiscale wetgeving. Deze vergoeding aan de Onderzoekers, die in totaal niet meer dan 1/3 (één derde) van de Netto Inkomsten bedraagt, wordt, op verzoek van de Onderzoekers uitgekeerd op basis van een beslissing van het bevoegde orgaan van de Instelling na advies ter zake door VUB Tech Transfer.*

## **UGent**

Het Valorisatiereglement van Universiteit Gent dd. 19 april 2002 regelt de berekening en de verdeling van de inkomsten uit valorisatie.

*De netto-inkomsten die gerealiseerd worden dankzij valorisatie van Onderzoeksresultaten komen toe aan zowel de Universiteit als aan die onderzoekers die een wezenlijke en inventieve bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van de onderzoeksresultaten. Na terugbetaling van de gemaakte uitgaven voor valorisatie (alle externe uitgaven die gemaakt worden in het kader van de valorisatie van de onderzoeksresultaten, met inbegrip van alle uitgaven m.b.t. evaluatie van de technische of commerciële haalbaarheid, uitgaven voor de eventuele intellectuele bescherming, te maken kosten in het kader van de naleving van de afgesloten overeenkomsten en andere activiteiten nodig voor verdere valorisatie) zal 70% van de ontvangen netto-inkomsten betaald worden aan de Universiteit en 30% aan de Onderzoekers die een wezenlijke en inventieve bijdrage geleverd hebben, ten persoonlijke titel.*

*Het gedeelte van de netto-inkomsten bestemd voor de Universiteit wordt, na aftrek van eventuele verschuldigde belastingen, als volgt verdeeld: 5/7den wordt toegekend aan de onderzoeksgroep en 2/7den aan het valorisatiefonds.*

### **UAntwerpen**

Het valorisatiereglement van de Universiteit Antwerpen beschrijft in Titel VII, Artikel 11 de regelgeving ivm de recht op vergoeding als volgt:

*11.1 Indien de UAntwerpen, na terugbetaling van alle in het kader van de valorisatie van de onderzoeksresultaten gemaakte kosten, netto-inkomsten overhoudt, dan worden na afsluiting van ieder boekjaar deze netto-inkomsten verdeeld tussen de betrokken onderzoekers, de onderzoeksgroep, de UAntwerpen en het valorisatiefonds. 10% van de netto-inkomsten is, na aftrek van eventuele verschuldigde belastingen bestemd voor het valorisatiefonds. De overige 90% worden als volgt verdeeld: 30% voor de betrokken onderzoekers ten persoonlijke titel en 60% voor de universiteit, in gelijke delen verdeeld tussen de onderzoeksgroep van de universiteit en de interfacewerking van de universiteit. De overhead ten bedrage van 17%, berekend op het aandeel van de universiteit (60%), en de eventuele door de universiteit verschuldigde belastingen, worden afgetrokken van het aandeel van de universiteit alvorens dat aandeel te verdelen tussen de onderzoeksgroep van de universiteit en de interfacewerking van de universiteit.*

*11.2 De 30% van de netto-inkomsten bestemd voor de onderzoekers wordt rechtstreeks aan de onderzoekers uitgekeerd.*

*In het geval van meerdere betrokken onderzoekers zal het aandeel van 30% netto-inkomsten bestemd voor de betrokken onderzoekers verdeeld worden over deze onderzoekers in verhouding tot hun relatieve bijdrage tot de onderzoeksresultaten.*

### **UHasselt**

Aan de UHasselt wordt volgende verdeling van de inkomsten uit vermarkting gehanteerd:

- Van de inkomsten zal de UHasselt vooraf alle kosten voor de verkrijging en handhaving van intellectuele eigendomsrechten of in het kader van de exploitatie van de rechten afhouden;
- De netto-opbrengsten worden verder verdeeld:
  - o 30% is bestemd voor de uitvinder(s) persoonlijk, de verdere onderverdeling van dit deel gebeurt op basis van het onderlinge aandeel van de uitvinder(s) aan de vinding;
  - o 40% is bestemd voor het betreffende onderzoeksinstituut of onderzoeksgroep waar de uitvinder actief is;
  - o 15% komen toe aan de algemene middelen van de UHasselt;
  - o 5% is bestemd voor het UHasselt Octrooifonds;
  - o 10% zijn bestemd voor TTO UHasselt.

Samengevat kunnen we dus stellen dat aan de UHasselt **70%** van de netto-inkomsten uit vermarkting terugvloeien naar de onderzoekers/onderzoeksgroep die aan de basis liggen van de vinding. Dit heeft inderdaad als doel om de interesse in valorisatieactiviteiten bij de onderzoekers van de UHasselt te stimuleren.

3. Onderstaande gegevens werden aangeleverd op het Associatieniveau. Dit betekent dat de inkomsten vanuit geassocieerde hogescholen hierin vervat zit. Momenteel maken deze nog een heel beperkt deel uit van de totale inkomsten.

- a) De inkomsten uit Licenties voor periode 2010 – 2015 per associatie zijn weergegeven in onderstaande tabel. Er dient opgemerkt dat de cijfers voor de periode 2015 nog niet volledig gevalideerd zijn.

|            | 2010       | 2011       | 2012       | 2013       | 2014       | 2015*       |
|------------|------------|------------|------------|------------|------------|-------------|
| KULeuven   | 51.076.848 | 58.005.278 | 68.838.565 | 73.206.645 | 84.291.894 | 111.614.443 |
| UHasselt   | 0          | 0          | 0          | 11.842     | 7.993      | 5.055       |
| UAntwerpen | 25.025     | 11.164     | 138.386    | 108.569    | 99.261     | 74.930      |
| UGent      | 1.706.365  | 1.728.561  | 1.426.517  | 2.229.017  | 1.929.955  | 1.819.026   |
| VUBrussel  | 1.233.850  | 1.427.807  | 1.061.624  | 484.036    | -130.391   | 167.202     |

*\*voor 2015 zijn de cijfers nog niet gevalideerd*

- b) De netto-inkomsten uit licenties worden verdeeld volgens de regels van het intern reglement.

## **BIJLAGE**

Artikel Science Magazine 2016 "CHANGE OF PRACTICE WITH CHANGE OF LAW LED TO WRONG CONCLUSIONS", Commentary on the In Depth Behind the Numbers article «When the payoff for academics drops, commercialization suffers», Science 22 Apr 2016, Vol 352, Issue 6284, pp 396.